

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu cor. 1 pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un sir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăsoi Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michailis, str. da Cămină, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weiss & Bernat și la tot re-

OPINCA.

(*) Tăria cea adevărată a neamului nostru, garanția neclintată a ființei noastre etnice, mândria tuturor Românilor și vrășmașilor spaima nepieritoare — a fost totdeauna opinca; opinca, de piele în realitate, de fer ca metaforă, reprezentând păturile noastre țărănești.

În toate timpurile: opinca ne-a fost puterea, opinca ne-a păstrat naționalitatea, opinca ne-a salvat de vitregimile vremilor și de răutatea oamenilor toate comorile individualității noastre etnice.

În trecut, pierdut-am noi de atâtea-ori aristocrația — tăria și fala altor neamuri. Pierdute-ne-am aristocrația cu desăvîrșire, așa că astăzi nici urme n'au mai rămas decât ea în viața noastră națională.

Se găsește și astăzi în sinul nostru nemernici cari își uită de neamul lor. Se găsește și astăzi Români cari nu-și duc traiul ca Români. Nici unul însă din acești rătăciți, nici unul nu poartă haina țărănească, nici unul nu calcă pământul în opinci românești.

Opinca nu știe ce-i uitarea de neam. Țăranul nu cunoaște comerțul scârbos al vânzării de suflet. Născut în colibă românească, lăptat la sân românească, trăit din grâu românesc — țăranul moare cu firea lui românească. Numai moartea-l poate face să înceteze a fi Român.

Unde ni-s'au păstrat scumpele datini românești? Unde se mai poartă frumoasele haine românești? Unde trăesc fără să știe de moarte credințele și tradițiile noastre naționale?

Și cine ne-a păstrat legea creștinească cu timbrul românesc neatinat? Cine se botează și astăzi, cu sfințenie, în — legea românească? Cine ne-a păstrat școalele și bisericele naționale? Cine le păzește și astăzi ca pe ochii din cap?

Opinca! Nobila și falnica opinca... Gloria noastră națională, desrobirea noastră din iobăgie, răscălbarea noastră pentru libertate națională — opinca le-a făcut!

Cu arma-n mână, când geniul național poruncia asta, cu trupul în roatele chinurilor, când soarta neamului cerea sacrificiul acesta, — totdeauna țăranul român și-a ținut cu vrednicie postul său în evoluția neamului nostru.

Aceeași atitudine măreață o păstrează astăzi țăranul român. Chibzuit și muncitor în ogrădă, moșiei românești, închinător legii noastre și gloriei naționale slăvitor, vrășmașului vrășmaș de moarte și Românului frate de cruce — țăranul român este proba viuă că viața noastră națională stă în gura lui și că el este cel care o poate duce înainte.

Se sbuciumă și astăzi, în primejdiile de foc, poporul român. Viața lui amenințată-i și acum de vrășmași păgâni.

Dar' țăranul nu doarme. Țăranul nu face pat moale pentru adormirea conștiinței lui românești. Țăranul luptă, țăranul sacrifică și acum.

Dacă jertfa sângelui și viața însăși nu i-o cere neamul, — el totuși sacrifică. Iși sacrifică moșia — pentru neam. Da, moșie românească jertfesc neamului nostru țăranii români. Pilde vii sunt multe și multe vor mai fi.

Și pildele binecuvântate propovăduiesc mereu, inspiră mereu... Fericitul Moș Coman Schitea din Seliște, nu-și lasă el toată averea școalei românești?...

Cărturari români, cu mintea și cu inima la loc, cu sufletul curat și cu gândirea limpede, — fiți mândri de opinca română! Inspirați-vă de generositatea țăranului român. Adorați poporul care știe să se valideze astfel! Adorați-l și-l apărați!...

Decadența clasei de mijloc maghiare.

— Doi articoli.

II.

(*) Am insistat pe larg în articolul trecut asupra efectului dezastruos al asupriturii evreismului asupra existenței clasei de mijloc maghiare, de a cărei dărăpănare se plâng astăzi atât de amarnic toate foile maghiare din țară și alea care a sărit întru ajutor contele Pálffy cu fundațiunea de 3 milioane. Tot în articolul trecut am indicat, că pe lângă evreism este șovinismul o cauză puternică a decadenței clasei de mijloc la Maghiari. Chestiunea aceasta vom elucidă-o în articolul prezent.

Cu introducerea dualismului și trecerea puterii de stat în mâna șovinismului s-a schimbat peste noapte întreaga înfățișare a țărilor coroanei Sf. Stefan. Atât limba germană, cât și limbile țărilor s-au eliminat din viața publică, înlocuindu-se cu limba maghiară, care, predomina de atunci exclusiv toate manifestările interioare ale vieții de stat.

Cu schimbarea acestor epocală în viața țărilor s-au dat deodată peste frontiere funcționarii străini, căci acum erau Austriaci străini în Ungaria, iar fiilor naționalității nemaghiare li-s'a închis calea la funcțiuni publice, dacă nu-și reneagă limba și legea lor străbună.

Pentru Maghiari s'a deschis deci calea la toate funcțiile statului și toți căpătații și naufrații au devenit deodată domni, de nu mai încăpeai de domnia lor. Dar' acestia nu au putut umple toate lacunele și interesele administrației au reclamat absorbirea unei părți bune a proprietarilor de pământ și a industriașilor.

Pantofarul și-a lăsat calupul intrând d. e. la finanțe, schimbând tripodul cu fotoliul, din care dicta dări cu o abilitate abderitică, cureaua a devenit arhivar la pretură, iar proprietarii de pământ din primărie și vicecomite nici nu o da. Aducând deputatul Polonyi după congresul dela Cașovia în mijloc, a spus faptul de tot caracteristic, că în cercul său a avut între alegători, când a candidat pentru prima dată, 50 de pantofari, iar astăzi mai sunt 4, zi: patru pantofari.

Și-a dat oare dl Polonyi seamă, ce s'a ales din pantofarii săi? I-a înghițit oare pământul? Nu! Toți au intrat în funcții și acum sunt domni mari. Și se nu creadă cineva, că acesta e un fenomen de tranziție, care dispăre cu stabilirea stărilor create prin dualism. Nu!

Chestăria e o simplă chestie matematică. Producția de inteligență nu este nelimitată la nici un popor și ori-că încordare nefirească aduce exclusivismul și stricăciuni. În urma esclusivismului șovinistic nu încap în funcțiuni decât Maghiari neaoși și uscăturile desnaționalizate ale popoarelor închise din viața publică. Va să zică cele 7-8 milioane de Maghiari, cu renegații împreună trebuie să producă funcționari pentru 16 milioane de locuitori. Raportul e nefiresc și rezultatele sunt deosebite.

În chipul acesta absoarbe statul funcționarii întreaga producție de inteligență a Maghiarilor în detrimentul culturii raționale a pământului și al dezvoltării industriei și în schimb ne dă o administrație pe toate terenurile defectuoasă, chiar dacă ar exista bunăvoința, care deosemena lipsește. Absorbirea pantofarilor lui Polonyi va merge deci înainte și de giaba căută ajutor la congrese și în dietă, câtă vreme dominează actualul sistem.

Poate se vor mângâia Maghiarii cu faptul, că străinii cari ocupă locuri proprietarilor de pământ și al industriașilor se vor maghiariza și vor deveni Maghiari ca și înaintașii lor și că armada de funcționari în ultima analiză încă nu va să zică altceva, decât o stare de mijloc puternică.

Stările actuale ne dovedesc, că nu este așa și că fals se mângâie Maghiarii cu astfel de chimere. Locul clasei de mijloc vechi maghiare îl ocupă evreismul și acesta pe lângă tot patriotismul său patentat rămâne un element distructiv în sinul poporului maghiar. Asupra acestei chestiuni am insistat mai pe larg în articolul precedent.

Rămâne deci mângâierea, că funcționarii fără număr vor constitui vertebra națiunii maghiare. Lasă că la nici un popor din lume nu am văzut până acum acest fenomen, căci fiecare națiune, a cărei putere e funcționarișmul, e o națiune debilitată, dar' Maghiarii cu atât mai puțin se pot sprigini pe această clasă în urma împrejurărilor specifice din Ungaria, carea creează prin încoace care dominează dela 1867 încoace.

Fiind majoritatea țărilor, comune rurale și orașe, locuitorii de nemaghiari, acești funcționari maghiari și maghiaroni nu au nici o rădăcină în popor și în cele mai multe cazuri stau chiar în raport de ostilitate cu populațiunea. Lipsindu-i rădăcina în populațiune, li lipsește atât baza etică, cât și cea materială pentru existență cinstită și onorabilă.

Pe lângă aceste trebușuri, să reprezentăm nu numai funcția sa, ci și ideea de stat și suveranitatea poporului maghiar, ceea ce recere puteri morale și materiale extraordinare, pe cari deosemena nu le are, căci nu are nici pregătirea necesară și nici leafa corespunzătoare.

Efectul e clar: funcționarișmul nu numai nu constituie o putere morală și materială pentru națiunea maghiară, ci e o miserie, pentru care de minune se potrivește cuvântul maghiar creat anume pentru această clasă: *czifra nyomoruság*, pe românește: sărăcie lucie.

Eată deci unde i-a adus pe Maghiari politica aceasta; au pierdut clasa de mijloc, care le era vertebra și s'au ales cu un funcționarișm încoace, care însă nu va să zică clasă de mijloc, ci: *proletariat*.

Ei bine, simt și ei că nu e bine și voesc schimbare însă pe stările de lucruri, se potrivește însă ce pământul la ochi, dacă caută salvarea în asmutirea opiniunii publice și a puterii statului contra naționalității țărilor, și în atacurile contra Austriei și în agitațiile pentru teritorul vama independent ungar.

Sunt deci note sincere în tipetele, cari urmează conștient dela congresul din Cașovia încoace, sunt însă false și eronate cauzele acestei stări și criminale

lozincile lansate pentru salvarea situațiunii.

Dacă voesc serios sanarea, sisteze minciuna pe care se bazează viața publică, abandoneze șovinismul nebun și readucă viața statului în vâgășele firești. Dacă nu, va le ajută în nimic țepetele și nici fundațiunea de trei milioane a contelei Pálffy, care între împrejurările de astăzi în loc să ajutoreze clasa de mijloc maghiară dărăpănată, — va cultiva proletarii și — proseliți.

Kossuthiștii și dinastia.

Budapesta, 31 Octombrie.

Opoziția kossuthiștilor contra proiectului de lege referitor la căsătoria moștenitorului de tron a avut două scopuri: justificarea existenței lor în fața țării și lingușirea față de fițoarea pă-reche regală.

Ideile reprezentate de fracțiunile „independiste” nu sunt de actualitate, nu mai au înțeles. Aceasta o vede Ugron, și o vede și fiul lui Kossuth.

Ugron își dă seamă de greșeala politică de a servi un program contrar intereselor maghiare, și neputându-și sterge trecutul, ferindu-se de inconsecvențe, se retrage.

Nu tot așa Kossuth Ferencz. El vrea să exploateze și mai departe firma tată-său și astfel își atribuie rolul de paznic al legilor fundamentale cari asigură tronul unei dinastii... *detronate de tată-său*, ba luptă la *lărgirea dreptului aceluia la tron*. El se provoacă la drepturile de om ale lui *Francisc Ferdinand*, cari nu i-ar permite să vadă pe soția sa cu o treaptă mai jos și lipsită de gloriola unei coroane.

Dar' pe cât de puțin efect produce lupta lor în interiorul țării, unde nu mai există bărbați serioși politici, cari se creadă în banalitățile kossuthiste, — nici ei înșiși nu și-le cred, — tot așa rezultat ajung ei și cu lingușirea în sus.

Dinastiile nu fac politică de sentiment, căci atunci nu ar fi existat și nu ar exista antagonism între puterile europene, ale căror dinastii aproape toate sunt înrudite între sine. Habsburgii au avut întotdeauna o severă politică de casă. Între limbile constituțiilor austriece și ale celei ungare, casa domnitoare are dreptul de a stabili un *Hausgesetz*, o precisare mai strictă a dreptului de moștenire. A exercitat acest drept în trecut și nu va suferi tulelă nici în viitor. Interesele dinastiei și ale monarhiei întregi nu pot permite apropierea de tron a unei națiuni în defavorul celorlalte.

Cehii folosindu-se de ocaziunea, că tronul s'ar contesea cehă, ar pute înfrunța politica în favoarea lor, și chiar asta o înțeleg și schiderea fiilor unei contese cehă dela tron.

În politica sentimentale de înrudire sunt eschise și chiar posibilitatea validității unor astfel de sentimente e nimicită prin legi preventive. În astfel de chestiuni dinastia nu brimește lecții dela... Kossuth Ferencz! Larma kossuthistă a făcut deci o rea impresie în cercurile domnitoare.

E grandomania maghiară relevată în această luptă, — dacă putem da numele serios de luptă, — care tinde la rol conducător, nu numai în afacerile monarhice, ci chiar și în afacerile de casă ale dinastiei. Ei sunt de răzvrătire greșită, că prin aceasta își vor asigura un loc excepțional în inima viitoarelor puteri de stat. Ei se bazează exclusiv în interesul lor. Cu un cuvânt, ei nu se mulțumesc cu hegemonia de acasă, ci voesc să ajungă hegemoni în întreaga Europă.

Nu tot așa judecă lucrurile Széll și peste tot oamenii serioși ai politicii maghiare. Ei văd, cu drept cuvânt, că interesele monarhiei, nu numai ale monarhiei, dar' chiar și interesele exclusiv

maghiare, numai în politica dinastiei își află baza sigură. Politica kossuthistă și-a pierdut terenul de sub picioare și deci și-a pierdut caracterul seriosității.

Ea vrea să fie, pentru că a mai fost, dar' nu pentru că ar fi potrivită intereselor maghiare. Căci bine știu ei, că o Ungarie independentă n'ar pute face față naționalităților, preponderante ca număr. De aceea a scris mai anii trecuți contele Andrássy cartea sa asupra pactului dela 1867, de aceea programul independist a devenit banal și kossuthiștii ridicoli și superflui.

Pentru noi posa ridicolă a kossuthiștilor și svircolirea lor de agonie numai într-o atitudine are înțeles, că ne-am scapat de niște oameni, cari mai înverșunat ne-au atacat întotdeauna, cari și-au ținut de cel mai mare merit patriotic de a lovi fără scrupul în naționalități și cari și-au făcut de visă din șovinism. Pentru noi destrămarea Maghiarilor pe toate terenurile numai bine poate aduce.

Delamara.

Din comitate.

Congregațiunea comitatului Bistrița-Năsăud.

— 31 Octombrie 1900.

La 31 Octombrie a. c. s'a ținut congreagațiunea de toamnă a comitatului Bistrița-Năsăud. Congregația a fost bine cercetată și s'a deschis la orele 10 a. m. prin comitele-suprem, punându-se spre pertractare un program vast de peste 200 obiecte.

Între altele s'au ales membrii în comisiunile comitatense. Dintre Români au intrat în comisiunea administrativă comitatensă, din carea au eșit 5 membri, vicarul dela Năsăud Rev. Domn Dr. Ioan Pop.

În comisiunea permanentă pe un ciclu de 3 ani domnii: Candale Anchidim, preot în B.-Bistrița, Dr. Ciuta Dumitru, avocat în Bistrița, Deac Ciril, protopop în Sיעוט, Dologa Ioan, preot în B.-Tiha, Domide Gerasim, preot în Rodna-veche, Dr. Pahone Vasile, avocat în Bistrița, Dr. Pop Ioan, vicar în Năsăud și Dr. Tripion Gavril, avocat în Bistrița. În comisiunea verificatoare s'au ales d-nii: Dr. Linul George, avocat și Dr. Tripion Gavril. În comisiunea administrativă a fondurilor grănițenești din Năsăud s'a ales Dr. Leon Scridon. Ca membri de încredere pentru comisiunea conspectului juraților s'au ales: Dr. Ciuta Dumitru, Domide Gerasim, Dologa Ioan și Scridon Gavril, profesor în Năsăud.

De un deosebit interes a fost punctul 67 din programul zilei, prin care congreagațiunea a fost chemată de a se pronunța asupra concludului reprezentanței orașului Bistrița față de numirea oficială a orașului. Hotărîrea reprezentanței orașului era: ca numirea oficială pe viitor să fie *Bistritz*. Opiniunea comisiunii permanente comitatense a fost tot aceeași. Referatul comisiunii însă — pentru salvarea ideii de stat — propune ca orașul să se numească *Besztterce*.

Congregația era acumă chemată să se pronunțe. Luând cuvântul preotul sas *Krammer* documentează: că atât din punct de vedere istoric, cât și juridic numai *Bistritz* poate să fie numele orașului — deși această numire nu e curată germană, dar' e de o vechime de sute de ani, — propune deci congreagațiunii ca să primească propunerea comisiunii permanente. Propunerea Sasului *Krammer* a fost sprijinită și din partea Românilor prin vorbitorul *Dr. Tripion*. Apărătorii ideii de stat însă neputând produce contra dovezi pentru maghiarizarea orașului cu numirea de *Besztterce*, ca totuși să nu capituleze, prin vorbitorul *Baldzs*, preot reformist în Bistrița, cer votare nominală.

Rezultatul votării a fost: o majoritate covârșitoare pentru propunerea comisiunii permanente, că adică: *Bistritz* să fie numirea oficială a orașului, conform dorinței reprezentanței orașenești. Că va lua ministrul în considerație aceste juste dorințe — vom vedea!

Celelalte obiecte au fost rezolvate grabnic și netede.

DELA BRASOV.

Demisiunea directorului Virgil Onițu.

E fapt împlinit. Directorul liceului român din Brașov, dl Virgil Onițu, a demisionat din postul acesta. Demisiunea a fost înaintată consistorului și a fost prezentată și corpului profesoral, și cu plăcere înregistrăm, că corpul profesoral s'a declarat solidar cu directorul Onițu, cerând dela consistor satisfacție pe seama directorului și respingerea demisiunii înaintate.

Eată amănuntele pe cari ni-le aduce „Gazeta Transilvaniei” de astăzi în chestia aceasta destul de regretabilă:

„Demisiunea directorului Virgil Onițu, anunțată de noi în numărul de alături, astăzi e fapt împlinit. Actul de demisiune a fost înaintat ieri înainte de amezii consistorului, ear' după amezii a fost prezentat și înaintea corpului profesoral.

După cetirea actului de demisiune, directorul Onițu prin cuvinte pline de demnitate își ia adio dela corpul profesoral, în fruntea căruia a stat șese ani ca director.

Față de actul de demisiune a directorului gimnasial, conferența corpului profesoral decide în principiu: Să se înainteze consistorului o adresă, în care corpul profesoral înainte de toate:

a) să dea expresiune regretelor sale față cu incidentul atât de grav al demisiunii directorului;

b) consistorul să fie rugat a face tot posibilul, ca incidentul să se aplaneze în mod just și demn, ear' directorului Onițu, — față de a căruia activitate de director corpul profesoral numai cu recunoștință se poate exprima, — să nu i-se primească demisiunea și să fie rehabilitat;

c) paragraful 40 din regulamentul cel nou al Eforiei și al Delegațiilor, să fie abrogat, reintroducându-se usul de până acum, ca directorul gimnasial necondiționat și de jure să fie îndreptățit a participa cu vot consultativ la toate ședințele eforiei, în cari se pertractează chestiuni școlare.

Notăm, că toamă ș-ul amintit a fost acela, care a dat ansă conflictului între director și Eforie, într-un director al ultimelor alegeri de profesor n'a fost invitat la ședința eforiei.

Concluziunea conferenței a fost predată unei comisiuni de 4, cu scop de a-l stiliza clar și precis și eventual a-l completa. Comisiunea terminându-și agenda, astăzi la 4 ore d. a. și-a prezentat proiectul său de adresă conferenței profesoral, care cu unanimitate și fără discuțiune l'a primit în întregul său.

Proiectul primit astfel a fost completat cu următoarele două puncte: a) corpul profesoral accentuează îndosebi, că urmările relațiilor încordate dintre direcțiunea școlarelor și Eforie, le-a resimțit și el adănc, și b) corpul profesoral aprobă și se identifică întru toate cu pasul demisiunii directorului.

La

Abonament lunar

pentru

Noemvrie st. vechiu

învită

Administrația ziarului „TRIBUNA”

Sinod preotesc în Turda.

— Scrisoare particulară. —

Urca-de-Câmpie, 30 Octomvrie.

Onorată Redacțiune! Cu plăcere vin a vă da un raport despre sinodul de toamnă al preoșimii gr.-cat. a tractului Turda, care s'a ținut în 27 Oct. a. c. în Turda.

S'a început cu serviciul divin la 8 ore. Intrând în sf. biserică îndată s'a putut observa că e vorba de o sârbare deosebită, fiind biserica împodobită cu verdeață, și pe altar, deasupra ușii împărătești cu nimeri mari pe o tablă lungă se vedeau anii 1700—1900. Era vorba despre sârbarea jubileului de 200 ani dela sf. unire. Serviciul divin a fost celebrat de preoșii tractului pontificând Prea Onor. Domn protopop, ear' cântările le-a executat corul învătătorilor tractului, cari încă și-au ținut adunarea despărțământului în aceeași zi. Serviciul divin s'a ținut în un mod înălțător și cu multă pietate amăsurat însemnătății actului.

Bună impresie a făcut participarea actorităților civile comitatense în frunte cu vicecomitele și căpitanul orașului, fiind invitați din partea Prea On. Domn protopop.

Cu această ocaziune s'a ținut predica festivă din partea Prea Onor. Domn protopop despre sf. unire. D-sa, prin cuvinte alese, în o limbă frumoasă arată că cum s'a îndeplinit sf. unire, și folosele ce le-am câștigat prin ea. Arată mai departe ca adevărul care l'a propovădit Domnul Christos se află în biserica catolică, și precum e un Dumnezeu, așa e și numai un singur adevăr.

Îndeamnă mai departe pe toți ca să țină cu sumpătate la biserica catolică.

După serviciul divin s'a făcut sfințirea apei și botezarea celor prezenți. Imediat s'a ținut sinodul în biserică, unde după vorbirea de deschidere a președintelui, la propunerea lui se face adresa-omaj către Esclența Sa Metropolitană Mihályi, care se și subscrie de toți preoșii și învătători. În ea se arată iubirea și alipirea neștrămutată față de capul bisericii unite.

Urmează celelalte puncte din program, cari fiind de un interes local trec peste ele, relevând un singur punct, care cred că e de un interes general, și care ar fi bine dacă s'ar urma în toate protopopiatele.

E vorba despre scoaterea salariului învătoreș. De când a venit în fruntea acestui tract Prea On. Domn Artemiu Codarcea, s'a născut intracolo ca să ușureze scoaterea salariului învătoreș, bine știind câte neplăceri vin de acolo.

Îndată s'a pus în conțelegere cu vicecomitele, rugându-l ca să dispună ca salariul învătoreș să se scoată din partea colectoarelor de dare deodată cu darea, și acesta în prezența senatului școlastic să-l transpună preotului. Vicecomitele i'a promis și astfel propune sinodului ca să emită o comisiune din sinul ei ca să facă o reprezentare oficială la vicecomitele în afacerea aceasta.

După sinod s'a ținut banchet în hotel Central, participând aproape toată preoșimea tractuală și învătoreșimea dimpreună cu inspectorul reg. de școale și secretarul său. Îți era drag să privești la ei, văzând că acei cari sunt chemați să lumineze poporul sânt uniți cu toții.

La banchet nu au lipsit nici toastele. Primul l'a ținut Prea On. Domn protopop pentru Maiestatea Sa. L-au ascultat cu toții stând în picioare. Imediat s'a ri-

dicat inspectorul școlastic reg., care în limba maghiară a vorbit despre însemnătatea sârbării ce o ținem, despre sf. unire, și pe baza istoriei arată că cum s'a îndeplinit sf. unire și ce folos au tras toți Românii din ea, închină în sănătatea Esclenței Sale ca cap al bisericii unite; un puternic „să trăiască” a erupt din piepturile tuturor. O notă discordantă s'a produs prin faptul, că imediat se ridică un preot mărungel și în limba maghiară, închină în sănătatea inspectorului, cu toate că inspectorul posedă limba română. A voit poate să se însinue la ajutorul de stat. Au mai toastat: Nicolau Rațiu, pentru protopop. Părintele Iuliu Pop pentru inspector și secretarul său și teologul Emilii Pop pentru preoșii și învătoreșime, adevărați luminători ai poporului.

De încheiere trebuie să mai adaog, că atât la biserica cât și la banchet inteligența română a lipsit cu deservire, cu toate că a fost invitată din partea dlui protopop.

Participantul.

Conferența învătătorilor din districtul Sibiului.

Conferența învătătorilor gr.-or. din protopopiatele Sibiului, Seliște și Avrig s'a început azi la orele 10 a. m. — premergându-i serviciul divin oficiat de protopopul Papiu.

Președintele conferenței, Dr. Vasile Bologa, în cuvântul de deschidere reasumând activitatea celor două conferențe, ținute anii trecuți, a pus la inima învătătorilor să se născă pentru instruirea practică a elevilor, ce li-s'au încredințat.

La conferență au luat parte 85 învătători, din toate trei tractele.

La constituirea biroului s'au ales ca notari D. A. Mosora din Seliște și Candid Popa din Sibiul. Verificatori inv. Joandrea și Negrilă din Sibiul.

Se prezentă disertațiile, și anume: inv. A. Galea din Rășinari despre „Esamenle publice la finea anului”, apoi inv. Ieronim Mardan din Gura-riului prelegere practică cu titlul „din igienă”, inv. Măhăra „Ceva despre modul de întrebuințare a cărților de cetire în școalele populare.”

În ședința dinainte de amezii și-a cetit numai inv. Galea tema sa despre esamene, care a accentuat susținerea esamenelor anuale.

S'a încins o discuție demnă și obiectivă făcându-se propuneri toate pentru esamene. Ca tema să fie mai temeinic discutată, s'a emis o comisie de trei ca să vină cu propunere în conferența proximă.

La conferențe au asistat protopopii Papiu și Căndea și emisul inspectorului de școale Mireea, care în treacărtie zis a salutat și felicitat conferența — în limba română.

Protopopul Papiu, ca șeful tractului din centru a salutat învătoreșimea și le-a dorit strălucite succese.

La ciasurile 12 s'a suspendat conferența, care s'a redeschis apoi la ciasurile 3 d. a.

Cu deosebită satisfacție înregistrăm, că mersul și discuțiile conferenței învătătorilor se mențin la un nivel respectabil și impunător.

Cronica zilei.

Sibiul, 3 Nov. n. 1900.

Memento. 4 Noemvrie: Concert italian în sala de gimnastică din Blaj.

7 Noemvrie: Întregirea locurilor devenite vacante prin moarte sau abdicare ale membrilor din comitetul municipal al comitatului Sibiului.

8 Noemvrie: Adunarea generală a Reuniunii învătătorilor români gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, desparțământul Ernurt, în școala rom. din Cucerdea-română.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiul”. La fondul pentru achiziția unei case cu hală de vânzare pe seama „Reuniunii sodalilor români din Sibiul” au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Aurel Simțion, compabil, Ana Simțion n. Băncilă, Corneliu Simțion (Bozovicu); Dumitru Băncilă, comere. (Gerbovet), Ambrosiu Tătar, paroch, Agathia Tătar n. Lăcu, Leontin Pușcariu, paroch, Stana Pușcariu, Valeriu Pușcariu, Leontin Pușcariu, Victor Pușcariu, Virginia Pușcariu, Octavia Pușcariu, Paraschiva Verzea, Demetriu Mosora, inv. (Seliște); Bözske Kovárik, Maria Gămulea născ. Lungueanu (Brașov); Nicolae Gămulea (Rogiori); Andreu Gămulea (Cucuteni); Vasile Gămulea (Sibiul); Rev. Gămulea (Gugești); Isaia Ignutescu (Gugești); Adina Argiriade (Sinaia); Danil Șut, Ioana Șut, Rebeca Șut, Elena Șut, Gregoriu Șut (Borgo-Joseni); Ioan Ciocan (Glămboc).

„Tribuna Literară” adăosă ca supplement la nrul de azi are următorul sumar: Inocențiu Micu Klein, de Observator. — Revista cărților, de Cronicar. — „Sămbăta morților”, dramă din popor, în 5 acte, localizată după Raupach, de T. V. Păcășian. (Urmare). — Prăpastia Tamina, de Victor Bogdănescu. (Urmare și fine). — Felurimi.

Coroane eterne. Doamna Anica Bratu n. Milea din Tilișea a dăruit fondului văduvelor și orfanilor meserișilor români din Sibiul, administrat de „Reuniunea sodalilor români”, în amintirea mult regretatei Alexandrina Schmid n. Cunjam, răposată în Berlin, suma de 2 coroane.

Societatea română de cântări și muzică în Caransebeș, în adunarea generală, ținută la 14/27 Octomvrie, a. c. s'a constituit pe anul societății 1900/901 în următorul mod: Președinte: Nicolae Velcu, notar; Achim Aliontie, cassar; Ioan Harambaș. Membrii în comitet: Nicolae Popovici, Ilie Romănu, Mareu Hertli, Traian Ionașiu și Ioan Buru jun.

Hymen. Constantin D. Criștiu și Ana D. Moisin din Seliște își vor celebra cununia Duminecă, în 29 Octomvrie a. c., la orele 3 p. m., în biserica cea mare din Seliște.

Ciocnire de trenuri. Se telegrafează că la gara Promontor s'a ciocnit trenul de persoane, cu un tren de poară. Un funcționar dela căile ferate a fost omorât, ear' altul a fost greu rănit. Pasagerii au rămas neatinși.

Regele Greciei în Viena. Se telegrafează din Viena, că George al Greciei va rămâne mai multe zile în Viena unde așteaptă și pe fiul său prințul George guvernorul Cretei. Ieri după amezii Monarhul nostru a mers la locuința regelui Greciei, unde a stat mai bine de o jumătate de cias. George al Greciei imediat a reînturnat visita și seara apoi a luat parte la prânzul de curte. La prânz au mai luat parte moștenitorul Francisc Ferdinand, prinții Otto și Ferdinand Carol, ministrul Goluchowski, Körber și Krieghamer și alte notabilități.

Pentru statua lui Krüger. La espoșitia din Paris în pavilionul Transvaalului se află și bustul președintelui Krüger. Francezii și alți prieteni de-ai Burilor mereu inscenează manifestații de simpatie în fața bustului lui Krüger. Cercetătorii englezi rabdă și trec mai departe, doar de aceea sunt Englezii flegmatici. În zilele trecute însă o doamnă engleză, care era în o societate mai mare de Englezi nu și-a putut ascunde mânia și de aceea a început să injure pe amicii Burilor adunăți în jurul bustului lui Krüger. Ba la urmă s'a îndreptat cătră bust, să-l scuie în față. De aci s'a escat un mare scandal. Numai poliția a scăpat pe indignata d-nă, căci astfel publicul iritat își răsbuna cumpulit.

Haina de mireasă a reginei Wilhelmina din Olanda se pregătește acum în școala artistică de brodat din Amsterdam. Toate elevele lucră pe întrecute pentru-ca prețioasa haină să fie gata pe 17 Ianuarie, când va fi cununia frumoasei regine. Pentru-ca lucrul să fie mai cu spor se face așa, că stofta menită pentru brodat se întinde pe o ramă și apoi o parte a elevelor împung cu acul deasupra, ear' celelalte colege ale lor stau așternute pe covoraș și trag acul din josul ramei și-l împung ear' îndrăg. La espresa dorință a reginei desemnurile necesare le escută însăși directoara școlaei.

Complotul carliștilor. În Spania din nou s'a pus pe acțiuni mari partida pretendentului de tron Don Carlos. În mai multe districte se crede că va fi aplicat statariul. Din Barcelona se telegrafează, că guvernul a descoperit două magazine de-ale carliștilor pline cu arme și materii explozive. Comploturile carliste erau îndreptate contra reprezentanței orașului, contra guvernului și contra șefului de poliție. Mulți oameni au dispărut de pe acasă. Se crede că toți s'au alăturat la bandele carliste. Șeful carliștilor a plecat, nime nu știe unde și pentru-ce.

Codul civil ungar. Proiectul despre codificarea dreptului privat va apăre în broșură separată, pentru-ca ministrul maghiar de justiție ține mult la aceea, ca presa și oamenii de specialitate să-și rostiască cuvântul asupra-i, înainte de a fi prezentat parlamentului acest proiect de lege. După-cum ne spun foile maghiare, împărțirea e făcută astfel: În partea primă e tratat dreptul personal, care a rămas cel vechiu, cu puțină schimbare. În partea a doua e precizat dreptul familiar, cu deosebire drepturile isvorite din căsătorie. Urmează apoi a treia, cu dreptul real, modernizat în mare măsură, partea a patra, cu dreptul obligativ și în fine partea a cincia cu dreptul ereditar. Cum am spus și ieri, la acest proiect de lege au lucrat cei mai buni jurisconșulți ai Ungariei, — așa ne spun tot foile maghiare.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Dacă...

Dacă viața-mi pribegită
cu necazurile-i toate
Ar fi vis născut din groaza
unei nopți înfricoșate,
Eu v'jur că-n zorii zilei
când din ochi mi-ar perî somnul,
Cu cucernică gândire
și cu sufletul în Domnul
Pocăit și fără patimi
mi-aș preface 'n bani averea.
Jumătate-aș da-o îndată
la săraci precum li-e vrerea,
Ear' la schitul sfânt din deal
cealaltă jumătate,
Ca să-mi dea 'n schimb icoana
sfânt-a Maicii preacurate,
Ca s'o pun sub căptădiul
pocăitei mele minți...
Ear' ciaslovul și psaltirea
și viața celor sfinți
Mi-ar fi de-acî înainte
purători de duk și gând.
Umilit și stîns la față
aș veni la voi pe rînd,
Ca să punți mila voastră
în mîna-mi tremurătoare.

Tot obolul sărutându-l
l'aș ascunde 'n cîngătoare.
Și-aș chema la mine-apoi
șapte popi cu bărbii cărunte,
Să-mi cetească sfîntul maslu
mîruindu-mă pe frunte.
Și să roage sânta zile
sfînta Promie cerească,
Ca de astf de vedenii
veci de aci să mă ferească!

Budapeșt.

Octavian.

PACE....

Desfid pe ori-cine să-mi spună un cuvînt mai popular, o idee mai măreată, o dogmă mai sfîntă, o comoară mai strălucită astăzi. Desfid pe ori-cine să-mi demonstre: po-ște-se imagina ceva mai sublim ca pacea?...

Nu. Sînt ferm convins, că nici puiu de om din patre ori din monarchie ori din Europa ori chiar din toată lumea nu-mi poate face opoziție, când afirm că nu există astăzi vorbă atât de scumpă și atât de atotputernică și atât de slăvită ca — pacea...

Scurt și aprinzător: pacea e regina noastră, idealul nostru, țelul tuturor aspirațiilor noastre, — Dumnezeuul nostru. Pacea-i totul și — pace! Ori, nu-i așa? Împărați și regi și prinți și președinți de republică și oameni politici și oameni nepolitici și savanți și nesavanți și filosofi și anti-filosofi și toată lumea, cu un cuvînt, nu visează ei toți pace și ear' pace?... Intrigile politice, gâlcevilor internaționale,

conflictele diplomatice, războaiele chiar — nu se fac ele toate — pentru pace și numai pentru pace?...

N'avem noi astăzi conferențe inter-parlamentare de pace și congrese internaționale tot de pace și marea alianță dela Haga tot pentru pace și războiul cu Burii tot pentru pace și războiul din China tot pentru pace și atâtea mii și mii de comedii cu același ideal sfînt al păcii?...

S'a isprăvit. Pacea, asta-i stăpîna veacului nostru. Pacea și — pace! Gurile rele ar zice: pacea rea și — pace bună!

Parol. Pacea constituie astăzi idealul universal, tocmai așa cum pe vremuri același ideal îl reprezentau alte idei, bună-oară: ideea de stat (nu cea maghiară, ci aceea — romană) sau ideea creștină sau ideea științei sau alte asemenea idei mari slăvite de oameni mici.

... Dar' unde a răsărit noul soare al omenimii? Cari au fost binecuvîntații creeri iscoditori ai ideii mîntuitoare? Cum se numește fericita țeară, în care a văzut lumina zilei apostolul necunoscut al idealului celui mai cunoscut astăzi?...

Nimenea nu ne-o poate spune. În deosebire de secolii trecuți, secolul nostru s'a născut cu un ideal de-a gata, cu un ideal pentru care nici un tremur n'a sguduit nervii nimînui, pentru care nici un picur de sudoare (necum v'r'un picur de sînge) n'a curs, pentru care (minunea minunilor)... nici un om nu s'a ivit ca providențial propovăduitor!

Da. Nici bine nu ne-am pomenit în noul secol și idealul cel mai nou, pacea ne-a fost cuvîntul rostit de buzele tuturor. Fără de tată și fără de apostoli, fără de țeară și fără de vrăș-

mași — pacea de astăzi mai are și nota sublimă de-a fi un ideal creat de nimeni pe ocazia tuturor...

Originea asta dubioasă era însă prea jenantă pentru noul ideal. Trebuia să i-se găsească și lui v'un tată adoptiv și vre-o ocazie în care să fie proclamat cu aceeași sfințenie și cu aceeași putere sguduitoare de lumi cu care a fost proclamat pe vremuri idealul libertății, fraternității, egalității.

Și tatăl s'a găsit, ocazia deasemenea. S'a dovedit odată mai mult în evoluția universală că... istoria se repetă. S'a probat odată mai mult că Franția și Francezii sînt plămăditorii tuturor idealurilor omenimii...

Poporul francez și-a luat și de data asta rolul glorios de-a primi paternitatea noului ideal, ear' proclamarea lui... Ah, a fost un eveniment tot atât de celebru ca dărimarea Bastillei!

Chiar așa! Marele eveniment al proclamării păcii ca ideal s'a dat cu ocazia unui tot atât de mare... banchet!...

Banchet?... Pufniți de ris?... Oho! Greșesc cei-ce rîd. Doar banchetele sînt astăzi ceea-ce erau odată... revoluțiile sângeroase. Banchetele, — aici s'adună floarea omenimii; aici se vestesc ideile mari; aici se decide soarta popoarelor și soarta împăraților; aici se dau în vileag preocupările cele mai generoase cari sbuciumă sufletele (și mai ales stomacurile) distinse...

Așadar — a fost ideea cea mai genială și în același timp cea mai eroică ideea proclamării idealului păcii cu ocazia... unui banchet. Au fost înainte mergătorii civilizației, primarii din toată Franția, cari cu ocazia banchetului lor la Paris, în val-virtejul popoarelor adunate

să caște gura la espoșitie, — au scris pe lucuiculi menu următoarea epocală de-visă:

Liberté, fraternité, paix!

Nobili apostoli! Binecuvîntare și osana vouă, părinți adoptivi ai idealului omenimii de astăzi!...

Voi singuri ați avut curajul să măr-turișiți noul ideal... Voi singuri, Francezi eroi, ați îndrăznit să spuneți lumii întregi că pacea, noul ideal universal, are să înlocuiască banala... egalitate!

Așadar' pacea, în loc de egalitate... Admirabil. Întelegem. Taina cea nepetransă până acum de mințele noastre — descoperită-i acum.

...Pacea este idealul omenimii de astăzi, fiindcă egalitatea — a murit! Pacea o cer împărații și regii și președinții de republică și savanți și toți cei mari — fiindcă pacea echide egalitatea, pacea asigură... tăcerea celor desmoșteniți de învechita egalitate...

Admirabil... Întelegem... Pacea-i idealul lumii, pentru-ca apostolii păcii — puternicii lumii — sînt împăcați cu soarta. Pacea o cer toți cei-ce doresc să fie lăsați în pace; să nu fie turburați în pacea domniei lor. Și pentru-ca idealul păcii să fie înzestrat cu puterea suverană — avem de-a face cu o pace înarmată. Nimeni să nu cuteze să o atingă!...

Ați înțeles?... Milioane de muncitori jefuiți, popoare despoiate de drepturi, cetățeni schinjuți de satrapi — ați înțeles?... Închinate-vă păcii și fiți pe pace...

— Pacea-i Dumnezeuul nostru și — pace!

Cluj, Oct. 1900.

Ascanio.

Lupta Burilor. Earăși vine vestea despre mai multe lupte dintre Buri și Englezi. Agenția Reuter e avisată din Pretoria, că generalul Botha a plecat cu o oaste mai mare în districtul Kenhardt, de unde Burii implacabili vreau să pornească un nou război. Brav popor!

Omor. Din zările ungurești luăm știrea, că în comuna Mandra, lângă Făgăraș, s'a întâmplat zilele acestea un groaznic omor. George Socaci, Nicolae Farkas și încă alți trei pătași au omorât pe fruntașul Lazar Comșa, ear' pe Ilie Comșa l-au bătut de moarte. Se spune că ambii nenorociți înainte cu câțiva ani au fost acuși de omor, și acum se vede că i-au ajuns nemesis. Ucigașii au fost prinși și duși în închisoare.

Print, condamnat. Din Berlin se scrie, că printul Arenberg a fost condamnat din partea tribunalului militar la 18 luni, pentru-că a ucis în Africa un indigen.

O mare falsificare de cambii a descoperit poliția din Hamburg. La un negrit rus foarte bogat cu numele Löwy s'a descoperit peste 400.000 blanchete de cambii cu timbru rusesc falsificate. Suma timbrelor se urcă la 350.000 ruble. Löwy voia să contrabandez cambii în Rusia cu ajutorul negritilor din Varșovia, dar poliția i-a năimicit planul, căci l-a descoperit și acum Löwy-leben zace în închisoarea din Varșovia.

O panoramă rară. În orașul Luzern din Elveția se află un întreprinzător cu numele Ioan Bloch, care ajutat de o societate pe acțiuni a luat inițiativa să înființeze un muzeu, care să reprezinte războiul în toate formele sale cele mai fioroase. În acest muzeu se vor pute vedea toate sistemele de arme, de muniții, ranele cauzate de gloanțe în corpul ostașilor și al animalelor, ajutoarele medicale, pedepsele militare, luptele pe mare, luptele lui Napoleon cele crâncene din 1870-71 și 1877-78. Războiul Burilor cu Englezii și cel prezent ce se desfășură în China. Toate acestea în tablouri naturale vor pute fi văzute în panoramă. În muzeu vor mai fi și gloanțele fioroase »dumdum«. Tablouri cinematografe interesante vor arăta decursul războaielor pe mare. Pacea încă va fi reprezentată prin diferite colecțiuni.

Dragostea fetelor regine. Stricte etichetele dela curțile domitoare nu permit pețitorului care nu este de un rang cu regina domitoare, nici să-i declare dragoste, nici să-i ceară mână. Din prilejul căsătoriei reginei Wilhelmina a Olandei cu prințul Henric, zărele reimprespătează istoria căsătoriei reginei Victoria a Angliei cu prințul Albert de Coburg, care nu era domitor. După sfătuirii îndelungate cu ministrii s'a hotărât ca regina Victoria să dea publicității posibilitatea ca să creadă că ar fi aplicată să se mărite. După-că prințul va primi cu bunăvoință vestea aceasta, regina se-l încurajează indirect la ofertul căsătoriei. La primul bal de curte regina a predat prințului un buchet de flori. De oare-ce uniformă bine potrivită a prințului nu permitea să împodobească butoniera cu buchetul primit, Albert și-a tăiat bluza în dreptul inimii și aninând buchetul s'a dus la regina să-i tee rămas bun și să-l mulțumească pentru buna primire.

— Dacă și-a plăcut atât de mult în Anglia, n'ai fi aplicat să rămâni pentru totdeauna la noi? — a zis regina roșind ca o fată mare, (doar' era numai de 19 ani!)

— Mi-aș da viața să pot rămâne pentru totdeauna în Anglia, — a răspuns prințul.

A doua zi regina a primit pe prințul în audiență privată, fără asistență și în anul următor s'au cununat, se înțelege cu asistență.

Un groaznic orcan. Din Honcong se depeșează, că în Anam a bătut un orcan ne mai pomenit, care a sfîșiat viața alor 1600 oameni și a lăsat pe străde fără nici un adăpost pe alți 4814 oameni.

A șaptea loterie de clase reg. ungară. Conform planului, ce-l avem înainte, tragerea I-ei clase va fi la 15 și 16 Noemvrie a. c. Atragem atențiunea on. public cetitor, că toate șansele acestei loterii numai așa pot fi folosite pe deplin, dacă începem jocul de clasă I. După-cum sîntem informați din diferite părți, de data asta căutarea losurilor este foarte mare, de aceea e bine dacă omul se îngrijește de cu vreme să ajungă în posesiunea unui los. Prețul losurilor pentru I. clasă: 1 los întreg (1/1) 12 coroane, jumătate los (1/2) 6 coroane, un pătrar de los (1/4) 3 coroane și un octav 1/8 1 coroană 50 bani. Dacă luăm la revistă pe diferiții colecțori principali, putem recomanda casa de bancă A. Török & Comp., Budapesta, Bulevardul grăului 4/a, care este una din cele mai mari afaceri comerciale, și care joacă un rol important în sumă de 4 milioane coroane. Cîne cumpără dar' un los dela A. Török & Comp., Budapesta, Bulevardul grăului 4/a, o nimereste mai bine.

De necrezut! Mii de scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Fluidul-Elsa al lui Feller poate fi întrebuitat cu miraculos efect la toate morburile, chiar și la de acelea, unde alte medicamente nu ajută. Îndosebi vindecă grabnic și sigur febra, gichtul, reuma, durerile de piept, de cap și de dinți, junghiurile, lehusia, durerile de stomach, durerile de ochi, etc. — 12 flacoane costă 5 coroane franco. Unicul preparator Eugen Feller, farmacist în Stubica nr. 135, (comitatul Agram). Din nici o familie se nu lipsească această escelentă medicină de casă, examinată și aprobată de autoritățile sanitare pe cari fie-cine, care s'a obicinuit odată cu ea, din cauza efectului ei multilateral, o folosește permanent. »Eram orb deja, numai Fluidul-Elsa al lui Feller m'a salvat vederea«, scrie Szűcs Péter, Budapesta, cheul superior, numărul 9.

Pravurile de Korneuburg ale lui Kwizda pentru nutirea vitelor, de mult probat mijloc dietetic, promovează mănținerea puterii, secrețiunea și pofta de măncaare la cai, vite cornute și celelalte animale domestice. La vaci sporește secrețiunea laptelui și-i îmbunătățește calitatea. Numeroși călăreți de distanță și trainiri întrebuintează cu predilecție la cai lor pravurile de Korneuburg în locul costisitoarei sări de Carlsbad și cu bun rezultat, fiindcă ele conțin cele mai multe însușiri ale sării de Carlsbad. Porțiuni de câteva linguri, date zilnic în ovės ud calilor și în nutreț vacilor, ajută să avem vite deplin sănătoase, capabile de rezistență față cu catarhurile și conturbațiunile în secretaarea materiilor.

PARTEA LITERARĂ.

Dr. Petru Barbu.

— Răspuns la „Darea de seamă“.

Spicuire.

(Urmare).

Istoria națională și Istoria bisericească.

Sine irra et studio ou în trei puncte (trei dar') am arătat, în nr. 120 seqq. ai »Tribunei«, nonsensul Istoriei bisericești a dlui Dr. Barbu.

Nu pot ocupa spațiul acestui ziar cu reproducerea celor susținute de mine. Pentru cei-ce se interesează de discuția noastră ajunge ca să-i rog să cetească încă odată ce am zis eu în »Tribuna«, și să compare cu ceea-ce dl Dr. Barbu, în »Foata diecesană« nr. 37 (bis) pag. 13 îmi pune în condei, »ca resumat«, și după cele văzute până aici, nu se va mai minuna de ce e capabil dl Dr. Barbu. D-sa resumează așa:

»Dar' a): Manualul meu nu e lărat pe baza planului de învățământ al consistoriului diecesan din Caransebeș și prin urmare duce la stărbirea autorității și introducerea anarchiei;

»Dar' b): Manualul meu nu poate fi menit decât sau pentru cursul secundar, în care cas e prea greu, sau pentru cel primar, în care cas cuprinde material netrebnic și e prea scump;

»Dar' c): Esagerez importanța broșurii mele »cu chestia națională calumniind școalele din diecesa« în care trăesc, căci planul de învățământ al diecesei Caransebeșului la pag. 44-46 impune școalei primare mai mult material de istorie națională decât am eu în istoria mea.

Chiar așa resumat, după felul dlui Dr. Barbu se discutăm aceea ce-mi pune în peană și apoi discută și d-sa sub »ad dar' a) și b)«, ce ne spune la »ad d)«, ne putem dispensa de a discuta.

D-sa la »ad dar' a)«, susține: »Planul de învățământ al diecesei Caransebeșului nici nu amintește de istoria bisericească, ci face aluziune la ea...«

Dar' eu nu m'am ridicat în contra materiei de istorie bisericească, ci în contra exploatarei chestiunii naționale cu »istoria națională«, căci d-sa în cărtica citată face și istorie strict națională, nu numai națională - bisericească. Aici am arătat eu, că d-sa calumniază școalele din eparchie, și indirect și pe autoritatea bisericească, gerându-se ca salvator al naționalismului. Și, ca să se convingă cetitorii am pus în paralela planul oficial cu materia din laudata broșură.

Ear', fiindcă dl Dr. Barbu în răspunsul seu nu admite, că d-sa tractează în numita broșură istorie politică-națională, îi citez aici de nou câțiva parafrazi, cari n'au nimic comun cu biserica: 47 Romanii, 48 Dacii, 49 Răsboaiele lui Traian cu Dacii 50, Dacia sub Romani, 51 Nașterea poporului român, 53 Românii pe timpul imigrațiunii popoarelor ș. a.

Și, ca să legitimizeze abaterea d-sale dela planul de învățământ al eparchiei, pentru care scrie broșura în locul prim, dl Dr. face spirit întrebându-mă, de care plan de învățământ m'am ținut eu la alegerea și gruparea materialului din »Catichetica«.

Spre știrea d-sale îi răspund, că m'am ținut de planul meu, pe care, bun, rău, cum e, l-am prezentat ca propunere celor în drept. Eu nu m'am impus »Catichetica« protopresbiterilor, ca dl Dr., ca să m-o desfăcă prin școalele primare. Eu n'am făcut negoț, dle Dr., ci știință pe cheltuiala mea, știință, de care să beneficieze și alții, între cari număr și pe dl Dr. Barbu.

La »ad dar' b)« zice dl Dr.: »La acest »dar'« răspund, că pentru cursul primar am din 1897: »Istoriare bisericești« eu preful de 15 cr., ear' pentru cursul secundar, din 1898 »Istoria bisericii creștine«, o ediție amplificată a manualului din vorbă. Despre existența acestor cărți nu se poate să nu știe dl S. Popescu... cel puțin de pe învelitoarea broșurilor recensate. Dar' le ignorează, ca să poată scrie de mortuis dări de seamă interesante și instructive.

— Dar' nu cu broșurile, de cari face vorbă dl Dr. m'am ocupat eu. Și, uite, că s'a prea putut, ca celebrele d-sale scrieri să-mi fie mie necunoscute, cum necunoscut m'a fost și d-sa și necunoscute m'au fost și broșurile, pe cari l'e-am examinat, până-când m'au trimis în primăvara anului acestuia. Ce să-mi fac, sînt un ignorant, că nu m'am interesat de așa lucrări și de așa clasici autori. (Va urma).

„Căldindarul Poporului“ pe 1901.

— Voci din presă. —

Am amintit că »Căldindarul Poporului« pe 1901, a fost bine apreciat din partea ziaristiceii noastre. Continuum azi cu vocile de ziare asupra lui:

„Bunul Econom“.

„Căldindarul Poporului“ pe anul 1901 a apărut la Sibiu, cu un bogat cuprins, bine potrivit pentru popor. »Căldindarul Poporului« care apare acum în al 16-lea an, e prea bine cunoscut în toate părțile, decât să fie lipsă să-l mai descriem. Vestim numai că a apărut, că e tot așa de bogat și îngrijit ca în trecut, și credem că toți vor grăbi a și-l procura dela »Tipografia« din Sibiu, cu 20 cr. și 5 cr. de porto.

„Unirea“.

„Căldindarul Poporului“ pe 1901. Anul XVI. Sibiu, ediția »Tipografiei«, pag. 159 plus inseratele, preful 40 bani. Primul și cel mai bun Căldindar pentru popor. Are și de astădată o mulțime de ilustrații frumos executate, articli literari, poezii și »Révașul« de pe anul expirat. Ca noutate are un șematism al așezămintelor românești din patrie: bisericile, școlile, reunitiunile, băncile, însoțirile ș. a. Il recomandăm cu toată încrederea.

Sosiți în Sibiu.

La 3 Noemvrie n. 1900.

Hotel »Imperatul Romanilor«: Neudek, colonel din Bistrița; Leibl, Cernokrak, vicecolonel; Wittmann, fabricant din Brașov; Răchjeanu, invetător din Gales; Tordoșanu, invetător din Gurariului; Lăpădat, dir. școlar din Săliște; Schwarz, forestier sup. din Sebeșul-săseș; Kuti, proprietar din Lupu; Frey, căpitan din Cluj; Gaber, geometru din Săldorf; Wolf, privatier din Făgăraș; Nagy, cons. forest. Hecht, Kovács, Breuer, Kohn, Fischer, Hecht, din Budapesta; Simon din Dobrișin; Schul cu fiul din Făgăraș; Krepha, Trojan, din Viena, comercianți.

Hotel »Meltzer«: Mosora, invetător din Săliște; Kainzel, Wachner, din Reghinul-săseș; Stern din Dobrișin; Wachsmann din Timișoara, comercianți.

Hotel »Haberman«: Zehentmayer cu societatea din Graz; Veres, chelner din Budapesta.

Teatrul orașenesc în Sibiu.

Diracțiunea: Leo Bauer.

Duminecă, în 4 Noemvrie n. 1900.

La 3 ore d. a.

DER HERR IM HAUSE.

Comedie în 4 acte, de P. Lindau.

Seara la 7 ore:

DIE LANDSTREICHER.

Operetă în 3 acte, de M. Ziehrer.

Luni, 5 Noemvrie n. 1900.

ZWEI EISEN IM FEUER.

Comedie în 3 acte, după Calderon, de Friedrich Adler.

Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Băileș. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Gratuit și fără spese

primește la cerere ori-cine ilustratul nostru preț-curent, precum și bogate colecțiuni de mustre de stoffe pentru haine de dame, stoffe de lână, barehende, pânzării etc.

Serviciu solid în general recunoscut!

Espediții în valoare de 10 fl. se trimit fără spese.

Uncle articole de saison, pe care le vindem sensațional de ieftin, le notăm aici:

0 partie de cca 15 000 m., stoffe de haine pentru dame, 120 cm. lat., per metru fl. — 42.
» » » 8000 m. cheviot englez, 120 cm. lat., per metru » — 55.
» » » 5000 m. postav pentru dame, calitate grea, 120 cm. lat., per metru » — 65.
» » » 12.000 barehende de modă și flanelă de spălat, per metru » — 22.
Cantități colosale de cămăși-jäger, cu piept dublu, pentru bărbați, per bucată » — 48.
» » » cămăși blănuite cu piept dublu, pentru bărbați, per bucată » — 75.
» » » pantaloni-blănuți, per bucată » — 75.
» » » pantaloni de barchent, per bucată » — 45.
» » » plaid-uri pentru dame, mari de 10/4, coți, numai cu » — 135.
Mai departe apoi ciorapi împlețiți per păreche 14 cr.; cămăși pentru femei din pânză tare (Rieseneinen) per bucată 48 cr.; șorțe de gospodărie din pânză tare vînetă per bucată 29 cr.; blouse de barchent per bucată 75 cr.; acoperitoare de pat cusute după ac din cel mai bun material fl. 2.25; cearșafuri din un lat 150/200 cm. de mari, foarte tari la 82 cr.; saci de paie (străjaciuri) destul de mari la 92 cr.
Important pentru revînzători! Un pachet de pânză și de resturi de țesături lung de 1—5 m. la oaltă de 45 m. numai cu fl. 9.75. Un pachet cu resturi de stoffe pentru haine de dame dela 2—7 metri, lung în total 30 metri numai cu fl. 10.75

Prima casă de vînzare din Graz

(Erstes Grazer Kaufhaus)

Graz, Jakominiplatz nr. 13.

[853] 1—10

Pentru 15 coroane

o escelentă harmonică

cu 10 triple tonuri metalice de organe
foi cu învelitoare de oțel, de tot 72
clape (limburuse) de oțel.

Instrucție pentru învățarea autodidactică 50 bani

în cea mai bună ajustare, pe garanță, trimite cu rambursă postală, ori pe lângă plățirea înainte. Cu șir dublu, cu 19 tonuri duble de oțel, 6 tari tonuri de bas, de altcun intocmai ca mai sus: dela 20, 30, 40 coroane și mai sus, și cu trei siruri cromatice, cele mai bune produse dela universal renumita firmă improtocolată judecătorește și esistență deja de 30 ani:

Ioan N. Trimmel,

fabricator de harmonice, Viena, VII/3, Calea împ. nr. 74.

Cataloge detaliate și ilustrate gratis. Carte de instrucție autodidactică pentru harmonice cu două și trei siruri, cum și pentru de cele cromatice, cu 3 cor. și 3.60 cor.

La cumpărarea unei harmonice socotesc pentru cartea de instrucție numai jumătate prețul. Flauto, violine, citere, ghitare, aparate de cântat, albumuri cu musică, la pocale de bere etc., etc., totdeauna în bogat asortiment.

Cărți postale cu destinație în Austria au a fi francate cu 5 fileri.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la »Sfântul Iosif« în Viena, calea Schönbrunn nr. 182

Absorbinol-Hotter

1/2 flacon fl. 6 —, 1/4 flacon fl. 3.50.

Depărtează toate erescențele și așezările insurtoase, fără a cauza stricăciune pîrului. Întărește vinele slăbite și atacate de boală, depărtează toate modăciile de pe muschi și recorește toate apîrderile; îndosebi e foarte sigur leac contra poachelor, umflăturilor de glesne, modăciilor dela copite, genunchilor greși, modăciilor de pe vine, oselor îngroșate, umflăturilor, unde de aceasta se ivesc. Vindecă tremurarea genunchilor și toate contușiunile.

Praf de nutremnt-Hotter

pentru cai și vite cornute
1 pachet 80 cr.

Esclent adaos la nutreț pentru a conserva animalului puterea și sănătatea; folositor la toate boalele de rinichi, de beșică și de nervi.

Unsoare-Hotter

contra osului mort

1/2 borcan fl. 2. —, 1/4 borcan fl. 1.20.

Depărtează osul mort și eerescențe de os chiar și în casuri învechite, după întrebuintare de 4—6 săptămâni.

Preparate veterinare

HOTTER



cele mai escelente ale timpului modern, conform numărărilor ateste, neîntrecute în efect de nici unele mijloace de acest soim.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primească altele.

Deposît în farmacii și droguerii.

Speditorie principală:

la

Farmacia la »Sfântul Iosif«

Viena XII/2,

calea Schönbrunn nr. 182.

Deposît principal la:

Dr. Emil Budai, farmacie orașenă

în Budapesta, piața primăriei,

la Dr. Leo Egger & I. Egger,

farmacia »Palatin« în Budapesta VI

bulevard Văcz 17, și la Ios. Török,

far. în Budapesta, VI., str. Király 12.

Correspondențe și românește.

Training-fluidul-Hotter

1 flacon fl. 1.20.

Conservă vinele și muschii puternici și vioi până la vîrstă înaintată, după frecări cu acest fluid animalul devine capabil de cele mai mari strapate și training. E cu surprinzător efect întrebuintat și la toate urmărilor de prea mari sforțări, la ologire, reumă și întepenie.

Praf-Hotter pentru rimători

Nr. I. și II.

1 chilo . . fl. 1.20.

Cel mai bun mijloc dietetic pentru aștăarea poftii de măncaare și prin aceasta a promova creșterea rimătorilor; esclent leac contra orbalțului. [157] 50—104

Nr. II. a se folosi peste tot locul.

Leac de colică-Hotter

1 flacon fl. 1.50

contra tuturor soiurilor de colică și încuierii de ud la cai, cum și contra umflărilor la vitele cornute.

LODEN STIRIAN

pentru rînd de vestimente,
» mantile,
» havelock,
» haine de sport,
» „ „ „ pompierei,
» livrée,
toate din postavuri de lână curată

Cele mai moderne și mai fine calități de STOFFE DE POSTAV pentru haine de bărbați.

Cel mai mare deposit de stoffe pentru PALTOANE DE IARNĂ.

Camgarne negre și albastre,

Cheviot dela cor. 3.— în sus.

— Mustre liber de spese. —

Secția de postavuri a firmei Kastner & Öhler, Gratz.

[820] 12—26



„Mercur“

cassă de bancă și de schimb, societate pe acții,
BUDAPESTA,
numai în dep. VI., Váci-utca nr. 37
(în casele proprii).

La prima tragere a
VII. loterie ung. de clase
ce se va ține în 15 și 16 Noembrie

se recomandă iubii și favorabili

NUMERI MARI

între 70.000 și 99.000, cari ne stau la dispoziție.

Losuri întregi (1/1) 12 coroane.

„ de jumătate (1/2) 6 „

„ de un pătrar (1/4) 3 „

„ de un octav (1/8) 1.50 „

[362] 4—

Avis! Expediție liberă de porto a losurilor înalte și a sumei câștigate. Comandele cu rambursă costă porto dublu, de aceea e bine să fie încunjunurate. Să se comande prin asemnăție postală.

Cară-motor cu 2—4 iețuri perfecționate tehnic.

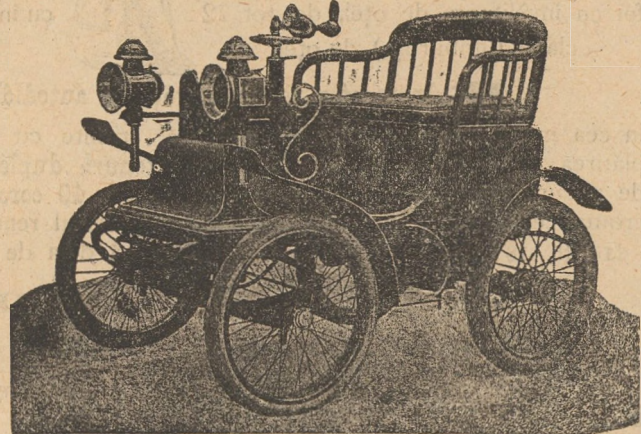
Motoare-originale de Dion & Boston, cu putere electro-
magnetică și minată cu o simplă mișcare de mână; absolută
siguranță în funcționare.

Cursă de 8—35 chlm. pe oră.
Suișuri până la 15%. Jețul
dinainte nu se întoarce spre cel
dindărăt.

Se caută reprezentant de prima
clasă pentru orașele princi-
pale din Austro-Ungaria.

Cataloguri ilustrate se expediază
pentru 50 bani trimiși în marce
postale.

Premiate cu medalia de aur
și argint și cu premiul de
onoare.



Kondor, societate pe acții pentru instalație de automobile

inainte
A. L. Liepe & Brest.

Reprezentant general:

G. Hallada & H. Weiser
Viena, I., Rothenthurmstrasse 11.

Pentru reflectanți călătorii de probă gratis.

CRISA MARE!

New-York și Londra nu a cruțat nici continentul european și de aceea o mare fabrică de
argintării a hotărât desfacere totală, în schimbul unei mici recompense pentru speșele efective. Eu
sunt plenipotențiat să escut această comisiune, din care cauză timit pentru prețul numai de 6 fl. 60 cr.
următoarele obiecte:

- 6 cuțite fine de masă, cu plesile engleze veritabile.
- 6 furculițe americane brevetate, de argint, din o singură bucată.
- 6 linguri de supă americane brevetate.
- 12 lingurițe de cafea americane brevetate.
- 1 lingură americană brevetată de turnat supă.
- 1 lingură americană brevetată de turnat lapte.
- 6 tase engleze „Victoria”.
- 2 sfeșnice frumoase.
- 1 străcurătoare de ceain.
- 1 zăharăniță fină.

42 bu-ăți la oală numai 6 fl. 60 cr.

Aceste 42 bu-ăți costau mai înainte 40 fl., ear' acum se pot căpăta pe prețul minimal
de numai 6 fl. 60 cr. Praf de curățit la ele 10 cr. Argintul american brevetat e un
metal alb în lăntu și pe dinafară și-și manține culoarea de argint timp de 25 ani, pentru
ce garantez. Ca dovadă că acest inserat

[387] 4—10

nu e înșelătorie

mă oblig să restitui tuturor banii, dacă nu le va veni marfa. Să nu înțelase nimenia
această ocaziune binevenită pentru a-și procura această garnitură pompoasă, foarte acomodată ca

daruri de nuntă și ocașie

cum și pentru menajul casei.

Se află exclusiv numai la

A. HIRSCHBERG,

casă de comerț brevetată pentru export de argint american,

Viena, II. str. Rembrand 19/8.

Spedițiuni cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte a prețului.

Veritabile numai cele provăzute cu marca de alături (metal sanitar).

Estras din scrisorile de reuocștință:

Cu prima spedițiune sunt foarte mulțumit, o voui recomanda mai departe.

Vigaun posta Hallein, Salzburg.

Ioan Gruber, preot.

Sunt foarte mulțumit cu garnitura trimisă. Vă rog încă pentru o nouă garnitură.

Lrbaczow, Galiția. Babic, căpitan.

Pachetul l-am căpătat și sunt mulțumit cu el; rog încă o garnitură cu 6 fl. 60 cr.

Cluj. Baronesa Bánffy.

Nr. 959/900.

[370] 2—3

Publicațiune.

Ilustritatea Sa domnul vicecomite al
comitatului Sibiu cu documentul de
licenție dat în 15 Octombrie 1900 sub
nr. 17972
1900 a conces comunei Săcă-
date regularea Oltului pe teritoriul aflător
spre comuna Porumbacul-inferior cu
suma de 25.094 coroane.

Pentru asigurarea ducerii îndepli-
nire a celui operat se publică lica-
țiune minuendă verbală și cu oferte
închise în localitatea cancelariei co-
munale pe 21 Noembrie 1900, la
10 ore a. m.

Doritorii de a licita își pot înainta
ofertele închise cu vadiul recerut de 5%
după prețul strigării până la 10 ore a. m.
a zilei amintite, căci mai târziu nu se
vor lua în considerare.

Doritorii de a licita la pertractarea
verbală încă sânt obligați a depune vadiu
de 5%.

Operatele tehnice și condițiunile
se pot privi zilnic în orele de oficiu în
cancelaria comunală.

Săcădate, 29 Octombrie 1900.

Primăria comunală.

Simeon Grădinar,

notar.

Toma Prie,

primar.

Întreg corpul va fi curățit de materii stricate și
nervii vor fi întăriți, prin ceea-ce se evită des-
voltarea altor boale. [369] 1—10

Boalele de nervi și de sânge.

Boalele sexuale și impotența

o vindecă deja de mulți ani cu rezultat sigur

Dr. Palócz, medic em. de spital.

Specialist.

Budapesta, VII., Kerepesi-ut 10.

Ordinează dela 10—1 a. m. și 3—6 ore p. m.

Secție separată pentru domni și pentru dame.

La epistole totdeauna se răspunde.

anarii cântărețe

soiu foarte bun de

St.-Andreasberg

recomandă pe lângă prețuri
moderate

E. Maschke, Andreasberg a. Harz.

Conto-curent gratuit.

[367] 1—6

Lemne de foc

neplutite, sănătoase și îndesate se
află de vânzare:

1 stânjin metrie în magazin . 8 fl.

1 stânjin metrie adus în curte 12 fl.

Comandele sânt a se adresa la

Ilie Măcelariu

în Gurariului.

[327] 8—

Cui îi trebuie mulți bani?

lunar până la 1000 coroane se
pot câștiga cinstit și fără nici un
risic. A se adresa sub **M. S.**

la: Annoncen-Bureau E. Kri-
stoffik Zürich III.

[110] 30—50

Cu preț redus!

Luptele Românilor.

Articoli istorico-politici

de

Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelente
articoli asupra mersului istoric al luptelor
noastre politice. O lectură foarte de actualitate

Preț redus la 60 bani.

Se află de vânzare la:

Librăria W. Krafft.

Numai un mic rest încă

din noii numeri de noroc dela

VII. loterie de clasă r. u. priv.

împărțiți în 100.000 losuri cu 50.000 câștiguri curate,
dintre care cel mai mare este de

„un milion coroane“.

— Tot al dollea los trebuie să câștige —

și costă:

un original los întreg . . . fl. 6.— un sfert de original los . . . fl. 1.50
» » » de jumătate » 3.— o optime » » » —.75

Prima tragere deja la 15 Noembrie 1900.

La o număroasă împărțire invită cu toată onoarea

Iacob L. Adler & frate,

Sibiu, Piața-mare nr. 1.

Pravurile Korneuburg ale lui Kwizda

[222] 7—15

pentru nutrire vitelor

Mijloace dietetice pentru cai, vite cornute și oi.



De 50 ani deja întrebuințat în cele
mai multe economii de vite la lipsa
poftei de mâncare, la digestiune
rea, la îmbunătățirea și sporirea
laptelui. Prețul: 1/2 cutie cor. 1.40,
1/2 cutie 70 bani. Veritabilă numai
cu marca de mai sus, de vânzare
în toate farmaciile și drogueriile.

Depositor principal la:

Francisc Ioan Kwizda,

furnizor de curte ces, și r. austro-ungar,
ger. român și princ. bulgar.
Farmacist în Korneuburg lângă Viena.



Gonspectul
tuturor celor 50.000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos e

1.000.000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 „	200000
2 „	100000
1 „	90000
1 „	80000
1 „	70000
1 „	60000
2 „	40000
1 „	30000
5 „	25000
1 „	20000
7 „	15000
3 „	10000
31 „	5000
67 „	3000
3 „	2000
432 „	1000
763 „	500
1238 „	300
90 „	200
31700 „	170
3900 „	130
4900 „	100
40 „	80
3000 „	40
2900 „	40
50.000 Gew. u. Pr. im Betrage	13.160.000

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. . . . losuri originale de ale loteriei de clasă reg. ung. priv. conform
planului oficial.

Prețul în cor. . . . } îl veți încasa cu rambursă } A se sterge ceea-ce
urmează cu asemnăție postală. } nu e de lipsă.

Adresa eșac

Intinde mâna norocului!

Mulți deja s'au făcut fericiți prin
cumpă area unui los dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată
lumea, e loteria de clase reg. ung. priv. care
acusi va începe de nou. Din

100.000 losuri 50.000
se sortesc

cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din
suma losurilor și nici o altă loterie din străinătate
nu poate arăta relativ așa mari câștiguri, ca lo-
teria noastră de clase. [384] 6—8

Cel mai mare câștig în cazul cel mai no-
rocos e

un milion de coroane.

În total se trag la sorți treisprăzece mi-
lioane 160.000 coroane. Întreagă întreprinderea
stă sub controla statului.

Prețul, conform planului, pentru losurile
originale la cl. I. costă: [119] 5—8

pentru o optimă 1/8 fl. —.75 sau cor. 1.50

„ un pătrar 1/4 „ 1.50 „ 3.—

„ o jumătate 1/2 „ 3.— „ 6.—

„ un los întreg 1/1 „ 6.— „ 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă an-
ticiparea prețului. Planuri oficiale gratis. Sortirile
se țin la 15 și 16 Noembrie a. c. de aceea rugăm a
trimite comandele pentru losuri originale până în

15 Noembrie a. c.

în care zi se încep tragerile direct la

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă)

Budapesta, V., boulevard-Vaț 4/a.

Filiale: IV., Museumring Nr. 11.

VI., Elisabethring Nr. 54.

Multe și foarte mari câștiguri am plătit
până acum stimatei noastre clientele și chiar
în timp scurt circa 3 1/2 milioane de coroane.